

Ingezonden brief

In december 1996 werd *Het Kollumer Oproer van 1797* door B.K. van der Veen besproken. Van de auteur ontvingen we deze reactie.

Zutphen, 20 december 1996,

'Laat ik beginnen met de constatering dat de 'recensie' die naam eigenlijk nauwelijks verdient: het lijkt meer een neerslag van een lezing, en nog wel een zeer oppervlakkige lezing, van de flaptekst van mijn boek te zijn. Voorbeeld; in de 'recensie' wordt me het volgende verweten: 'Nergens staat wie er nu eigenlijk waarom en wanneer in Kollum in oproer kwamen'. Even los van het slechte Nederlands (heeft behalve de recensent iemand ooit gehoord van de uitdrukking 'in oproer komen?'), is dit pertinent onjuist. De titel van mijn boek verwijst al direct naar het jaar 1797, en zelfs de flaptekst maakt al melding van de precieze dagen waarop het oproer plaats vond: 3,4 en 5 februari 1797. En waarom? Citaat uit mijn eigen flaptekst: 'Het Kollumer Oproer ... was allereerst een spontaan protest tegen de inschrijving voor de Nationale Burgerbewapening ...'. En de wie? Tja, ik moet bekennen dat ik die groep niet vermeld heb in de flaptekst, maar, o schande, in het eerste hoofdstuk van mijn boek (dat daar vrijwel geheel aan gewijd is)! Voor wie niet verder leest dan de buitenkant inderdaad ongehoord, maar voor een enigszins welwillende lezer iets dat hij/zij van mij zou mogen verwachten.

Als de recensent stelt dat de inleiding hem niet veel wijzer heeft gemaakt over het Kollumer Oproer, dan is dat zeker juist. Echter, de inleiding stelt hem in staat het oproer in de ietwat bredere context van de Frans-Bataafse tijd te zien, en pas de genummerde hoofdstukken hebben de bedoeling hem wijzer te maken over het eigenlijke oproer. Een kwestie van elementaire schrijftechniek, dunkt me, maar blijkbaar niet overbodig die maar eens nadrukkelijk te noemen.

Dan de voor mij bevreemdende opmerking 'de bronfragmenten ... zijn vanuit de persoonlijke mening van de auteur min of meer vooraf al geïnterpreteerd'. Voor de tweede keer: los van het slechte Nederlands, stel ik me voor dat het nu juist de taak van een historicus, zelfs van een amateu-

toricus, is, zijn bronnen hoogst persoonlijk te 'interpreteren'. Mensen als Huizinga, Braudel, Duby, om maar een paar namen van historici te noemen, doen niet anders, en *moeten* dat ook doen om iets zinnigs over dat verleden te kunnen zeggen. Mocht ik hier en daar een onjuiste of scheve voorstelling van zaken gegeven hebben, dan is dat voor de lezer van mijn boek zeer goed controleerbaar: hij kan de citaten gewoon lezen en eventueel zijn eigen conclusies trekken, en dat lijkt mij een zeer acceptabele situatie.

Een zin als 'de auteur beweert regelmatig dingen waarvan je tenen krommen' lijkt mij een recensent onwaardig. Natuurlijk trek ik het boetekleed aan alleen al bij de gedachte dat ik iemand bij een naderende winter het onmogelijk maak met gekromde tenen fatsoenlijk te kunnen schaatsen. Toch lijkt het me van meer belang dat de recensent gewoon voorbeelden geeft van die tenenkrommende beweringen, om de lezer van de 'recensie' in staat te stellen een dergelijke bout (en afkrakende) bewering te controleren.

Als laatste lijkt me dat een verwijzing naar mijn Fries-zijn (althoewel, ik woon al vanaf mijn twintigste in het buitenland, en mijn Friese paspoort is dan ook al lang verlopen!) me plaatst in de hoek van een nogal folkloristische regionale geschiedschrijving. Blijkbaar was mijn eigen verwijzing (in de eerder genoemde flaptekst!) naar mijn oorspronkelijk Fries-zijn voor de recensent onverklaarbaar. Zeer begrijpelijk als hij het eigenlijke boek niet gelezen heeft. Waarom eigenlijk die vermelding? Omdat natuurlijk de oproerkraaiers hun verklaringen in het Fries aflegden en omdat diezelfde verklaringen door mensen werden opgetekend die een vaak gebrekkige, sterk door het Fries gekleurde, kennis van het Nederlands hadden. Een alleszins relevante verwijzing dus.

Dr. B.K. van der Veen,
anglist.

Examenvoorbereidings-toetsen

Cito

Leraren van vbo-mavo C/D examenklassen die met het oog op de examens van 1997, en van later jaren, graag direct van het CITO willen weten wat ze op het gebied van structuurbegrippen en vaardigheden aan opgaven kunnen verwachten worden met deze voorbereidingstoetsen goed bediend.

Voor f60- levert het CITO in een stevige kartonnen map naast een losbladige voorbereidingstoets (43 blz. met 37 opgaven, plus een correctievoorschrift) voor het examen van 1997 en voor de helft van het examen van 1998 ook nog een bloemlezing uit eerdere examens met 51 vraagvoorbeelden (met een correctievoorschrift en met informatie over de feitelijke gebleken moeilijkheidsgraad van deze opgaven). In de bijbehorende handleiding van 22 pagina's wordt niet alleen op het praktisch gebruik en de beoordeling van beide opgavenverzamelingen ingegaan maar ook op de structuurbegrippen zelf. Door deze duidelijke presentatie krijgt de lezer een goed beeld van wat de vbo-mavo exam makers over de strekking en toetsing van dit nog vrij nieuwe examenonderdeel denken. Zo'n verhelderend kijkje in de keuken is een sympatiek idee. Wie nu deze bundel gebruikt biedt niet alleen zichzelf maar dit examenjaar meteen ook de kandidaten uitzicht op een aantrekkelijk stuk zekerheid en zelfvertrouwen.

Voor extra informatie over dit CITO-initiatief kunt U de advertentie in Kleio 10-1996, blz. 47 raadplegen. Bestellingen bij de afdeling klantenservice van het CITO, tel. 026-3521590.